

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

15.01.2026 nr DM-123453-48

Kõrsa II liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-518772 andmine

1. OTSUS

Arvestades Tori Agro OÜ 30.01.2024 esitatud keskkonnaloa taotlust ja võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 4, lg 5 ning haldusmenetluse seaduse § 53 lg 2 p 2 ja 3, § 61 lg 1 ning tuginedes Tori Vallavolikogu 28.04.2023 otsusele nr 169 ja Tori Vallavalitsuse 23.12.2025 korraldusele nr 793 **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda ettevõttele Tori Agro OÜ tähtajaline keskkonnaluba nr KL-518772 kuni 15 aastaks aadressil Urumarja küla, Tori vald, Pärnu maakond (katastritunnus 80803:001:0503) Kõrsa maardla Kõrsa II liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-518772 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.4. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Avalikustada Tori Agro OÜ-le keskkonnaloa nr KL-518772 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadeanded.

Keskkonnaluba nr KL-518772 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Taotluse läbivaatamine

Tori Agro OÜ (reg. kood 11062984, aadress Pärnu maakond, Tori vald, Tori alevik, Võlli tee 8, 86801) esitas 24.01.2023 Keskkonnaametile taotluse nr T-KL/1016558 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 24.01.2023 numbriga DM-123453-1).

Nõuetekohane taotlus nr T-KL/1016558-2 (registreeritud KOTKAS-s 27.01.2023 numbriga DM-123453-3) esitati 27.01.2023. Menetluse aluseks on 30.01.2024 esitatud parandustaotlus nr T-KL/1016558-4 (registreeritud KOTKAS-s 30.01.2024 numbriga DM-123453-31; *edaspidi taotlus*).

Luba taotletakse Pärnu maakonnas Tori vallas Urumarja külas eraomandisse kuuluval Leppoja (katastritunnus 80803:001:0503, registriosa nr 2055506) kinnistul toimuvale tegevusele. Taotletava Kõrsa II liivakarjääri mäeeraldisel pindala on 5,66 ha ja selle teenindusmaa pindala on 5,92 ha.

Keskkonnaluba taotletakse 15 aastaks keskmise aastase kaevandamise mahuga 25 tuh m³.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Kõrsa kruusamaardla (registrikaardi nr 754) täiteliiva aktiivse tarbevaru 14 plokki. Mäeeraldisest jääb välja 14. ploki 1,59 ha suurune loodeosa.

Taotletava Kõrsa II liivakarjääri mäeeraldisega hõlmatud ploki jääkvaru seisuga 01.01.2024 on järgmine:

14 plokk (täiteliiv) – aktiivne tarbevaru kogus 351 tuh m³, täiteliiva kaevandatav varu on 305 tuh m³.

Kaevandatav materjal sobib kasutamiseks ehituses ja teedehituses. Kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 (*määrus nr 56*) „Keskkonnanõu taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanõu taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 22.01.2023 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt. Kohaldatud riigilõivuseaduse redaktsiooni, mis kehtis taotluse esitamise hetkel.

Keskkonnanõu taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (alates 01.01.2025 Maa- ja Ruumiamet, edaspidi *MaRU*) 09.02.2023 kirjaga nr 9-3/23/1555-4 ja 30.01.2024 nr 9-3/23/1555-7 (registreeritud KOTKAS-s 09.02.2023 nr DM-123453-4 ja 30.01.2024 nr DM-123453-30).

2.2. Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 24.01.2023 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu kohe selle pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Tori Vallavalitsusele (*edaspidi* kohalik omavalitsus; *KeÜS* § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas ettevõtet menetluse algatamisest ning küsis kohalikul omavalitsusel täiendavalt arvamust (registreeritud KOTKAS-s 09.03.2023 numbriga DM-123453-6) nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (*KeÜS* § 43 lg 2¹, *MaaPS* § 49 lg 6). Kohalik

omavalitsus teatas, et kooskõlastab ettevõtte taotluse tingimusel, et kaevandamisloa andmisel sätestatakse vajalikud meetmed 28.04.2023 otsuses nr 169 toodule häiringute leviku takistamiseks või leevendamiseks (registreeritud KOTKAS-s 04.05.2023 numbriga DM-123453-20; täpsemalt kirjeldatud peatükis 3.5.).

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 20.03.2023 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest (registreeritud KOTKAS-s 09.03.2023 numbriga DM-123453-5; KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud kuna menetlusosalised ega avalikkus ei ole esitanud loa menetluse ajal vastuväiteid.

Loa andja teavitas 15.12.2025 loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 47 lg 2, § 48 lg 1, 3 ja 4). Eelnõudele esitati arvamusi (vt korralduse peatükist 3.5.).

2.3. Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

Keskkonnaamet jättis keskkonnamõtjude hindamise Tori Agro OÜ loa andmise menetluse käigus algatamata (registreeritud KOTKAS-s 04.08.2025 nr DM-123453-43).

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnaamet peab andma eelhinnangu ja kaaluma keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³), kuna tegemist on kuni 25 ha suuruse alaga kaevandamisloa taotlusega (KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi määrus nr 224; § 1 lg 1 ja § 3 p 4)).

Eelhindanguga selgitatakse, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine (KeHJS § 6 lg 2¹, § 6¹ lg 3, § 11 lg-d 2 ja 4).

Keskkonnaamet on andnud eelhinnangu (registreeritud KOTKAS-s 04.08.2025 nr DM-123453-43), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik. Loa andmisel tuleb siiski arvestada eelhinnangus välja toodud keskkonnametmetega (vt 3.4.1.)

3.2. Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse vastavalt taotlusele tähtajaliselt (KeÜS § 53 lg 2 p 1).

Kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

Ettevõtte taotleb tähtajalist luba kuni 15 aastaks.

3.2.1. Maavara kaevandamine

3.2.1.1. Lubatav tegevus

Ettevõtte taotleb uut luba maavara kaevandamiseks Kõrsa II liivakarjääri mäeeraldisele.

3.2.1.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa andmisel

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Keskkonnaamet küsis kohalikult omavalitsuselt täiendavalt arvamust (registreeritud KOTKAS-s 09.03.2023 nr DM-123453-6) nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6).

Kohalik omavalitsus teatas, et kooskõlastab ettevõtte taotluse tingimusel, et kaevandamisloa andmisel sätestatakse vajalikud meetmed 28.04.2023 otsuses nr 169 toodule häiringute leviku

takistamiseks või leevendamiseks (registreeritud KOTKAS-s 04.05.2023 numbriga DM-123453-20).

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Kõrsa II liivakarjääris maavara (liiv) ja sellest valmistatud toodang realiseeritakse täies mahus ning katend (muld ja moreen) kasutatakse esimesel võimalusel karjääri nõlvade korrastamiseks, võõrandatakse või kasutatakse keskkonnahoiu eesmärgil müra- ja tolmutõkkevallide rajamiseks lähimate elamute suunale mäeeraldise teenindusmaale, siis jäätmeseaduses § 2 lg 1 ja lg 2 toodud jäätme mõiste tähenduses jätmeid ega § 7¹ kaevandamisjätmeid.

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus kaevandamise jättekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

Veeseaduse § 187 punkt 9 kohaselt peab omama veeluba kui juhitakse suublasse maavara kaevandamisel eemaldatavat vett. Taotletava Kõrsa II liivakarjääri mäeeraldisekõrval asuva Kõrsa kruusakarjäärist kruusa kaevandamisega seotud vee erikasutuse keskkonnaloaga nr L.VV/327883 (antud Osaühingule Tee & Maa 20.06.2016 keskkonnaameti korraldusega nr 1-3/16/1725, kehtivusega kuni 18.04.2031) on välja kujunenud põhjaveetase 10,55 absoluutmeetrit. Esitatud taotluse kohaselt ei kõrvaldata Tori Agro OÜ Kõrsa II liivakarjäärist liiva kaevandamiseks täiendavalt vett suublasse. Kui peale Kõrsa kruusakarjääri mahu ammendumist ja karjääriala korrastamist on Kõrsa II liivakarjäärist maavara kaevandamiseks juhtida suublasse kaevandamisel eemaldatavat vett on vajalik taotleda keskkonnaloa nr KL-518772 täiendamist ja taotleda juurde veeluba (VeeS § 187 p 9).

3.3. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Kõrsa II liivakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku

omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Kohalik omavalitsus teatas, et kooskõlastab ettevõtte taotluse tingimusel et kaevandamisloa andmisel sätestatakse vajalikud meetmed 28.04.2023 otsuses nr 169 toodule häiringute leviku takistamiseks või leevendamiseks (registreeritud KOTKAS-s 04.05.2023 numbriga DM-123453-20). Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 04.08.2025 kirjaga nr DM-123453-43 kinnitatud KMH eelhinnangu järelendus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Tori Agro OÜ ei ole seisuga 07.01.2025 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muuhulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.4.1. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud 04.08.2025 kirjaga nr DM-123453-43 Kõrsa II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Keskkonnamõtjate vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnamõtmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. Maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7:00-17:00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada öörahu ajal, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel;
2. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;
3. Müra tingitud häiringute vähendamiseks alustada kaevandustegevust elamutest võimalikult kaugelt ning liikuda nende suunas müra takistavas karjäärisüvendis;
4. Võimalike mürähäiringute vähendamiseks moodustada Metsatuka kinnistu (katastritunnus 57002:001:0290) suunale karjääri teenindusmaa piirile müra tõkkeks katendist vall (kõrgusega ca 3 m);
5. Materjali purustamine on lubatud 01.09-28.02. Erandkorras materjali purustamiseks kevad-suvel kehtivad järgmised tingimused:
 - 5.1. Hoiduda materjali purustamisest väiketülli pesitsusperioodil 01.05–31.07, et vähendada valjust müra tingitud häiringuid;
 - 5.2. Materjali purustada vaid karjääri põhjaosas;
 - 5.3. Tedre mängu kõrgajal (15.04-15.05) võib materjali purustada erandjuhul vahemikus kell 10-19;
 - 5.4. Kaldapääsukeste pesadest purustada materjali vähemalt 50 meetri kaugusel;
6. Kaldapääsukeste pesitsuse ajal 01.05 kuni 30.08 tuleb kolooniast vähemalt 10 meetri raadiuses vältida kõiki nõlva varingut põhjustada võivaid tegevusi, sealhulgas raskete masinatega sõitmine, kaevandamine, tasandamine;
7. Väiketülli pesitsusperioodil 01.05–31.07 tuleb hoiduda aktiivsete tegevuste laiendamisest aladele, kus võib olla pesi;
8. Raie- ja raadamistööd planeerida perioodi 01.09–28.02;
9. Kui kaevandamistegevuse tõttu on karjääri lähipiirkonnas asuvatel majapidamistel vesi kinnistul kasutatavas kaevus kättesaamatu või selle kvaliteet rikutud, on kaevandamisloa omanikul kohustus tagada kinnistutel kvaliteetne joogivesi, vajadusel uue kaevu rajamisega;
10. Mäeeraldis ja raba serva vahele jätta vähemalt 50 meetrine puhverala;
11. Karjääri tegevusega seonduva õhusaaste leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5° C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta;
12. Probleemide tekkimisel karjääride kokku kaevandamise korral, võimaldab Kõrsa II karjääri omanik karjääri lääneküljel asuva maavara väljaveoks kasutada osaühingul Tee & Maa Kõrsa II territooriumi ja (või) väljaveoks rajatud väljaveo teed;
13. Kõrsa II liivakarjääri kaevandusprojektis käsitleda täpselt Kõrsa kruusakarjääriga ühise

veeala kaevandamist ja väljaveo võimalusi;

14. Kõrsa-Niidaste tee kasutamise, korrastamise, hoolduse ja ohutuse tagamise tingimused sätestatakse kohaliku omavalitsusega (tee haldaja) enne karjäärast maavaravaru vedude toimumist. Teenindustee rajamisele eelneb asjakohase projekti teostus, mille raames arvestatakse tee aluse ala olustikuga (sh taristuga);

15. Kaevandamisel tuleb mäeeraldise välispiirile (sealhulgas Kõrsa kruusakarjääriga piirnevale suunale) jätta maapõuetoeks ja ala korrastamiseks vajalik nõlvatervik.

Kõrsa II liivakarjääris kaevandamisega kaasneda võivaid keskkonnahäiringuid on pikemalt käsitletud eelhinnangu punktides 3.1.5., 3.1.7. - 3.1.8., 3.2.3.-3.2.4. ja 3.3.

Eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel on põhjendatud määrata kõik keskkonnameetmed loa vormile KL-518772 kõrvaltingimusteks.

Keskkonnaamet korrigeerib tingimuste sõnastust nr 1, 4, 5, 12 ja 15 järgnevalt ning lisab juurde punkti 5.5. ja 5.6.:

Tingimus nr 1: Maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7.00-17.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada öörahu ajal, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel.

Tulenevalt eraisik O.L. esitatud 04.01.2026 päringust (registreeritud KOTKAS-s 05.01.2026 nr DM-123453-47):

Kaevandamine ja väljavedu on eri tegevused.

Praegune tekst on väljaveo kellaaegade osas ebaselge. Kas väljavedu on ka lubatud üksnes esmaspäevast reedeni 7:00-17:00? Praegune tõlgendus lubab raskeveokitega väljavedu ka 17:00-23:00 ja 6:00-7:00 (öörahu tavaliselt 23:00-6:00).

Keskkonnaamet nõustub eraisiku tähelepanekuga ning korrigeerib sõnastust.

Lõplik sõnastus: Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7:00-17:00. Keelatud on maavara kaevandamine ja väljavedu öörahu ajal, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel.

Tingimus nr 4: Võimalike mürahäiringute vähendamiseks moodustada Metsatuka kinnistu (katastritunnus 57002:001:0290) suunale karjääri teenindusmaa piirile müra tõkkeks katendist vall (kõrgusega ca 3 m).

Tulenevalt Tori Vallavalitsuse 23.12.2025 korraldusest nr 793 (registreeritud KOTKAS-s 29.12.2025 nr DM-123453-46):

Nõustuda Kõrsa maardla Kõrsa II liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-518772 andmise korralduse ja loa eelnõudega tingimusel, et loa kõrvaltingimust nr 4 täiendatakse müra tõkkeks rajatava katendist valli ja Metsatuka kinnistu (katastritunnus 57002:001:0290) hoonete

vahelisele alale jääva kõrghaljastuse säilitamise kohustusega.

Keskkonnaamet nõustub korralduses nr 793 välja toodud täiendusega ning korrigeerib sõnastust.

Lõplik sõnastus: *Võimalike mürahäiringute vähendamiseks moodustada Metsatuka kinnistu (katastritunnus 57002:001:0290) suunale karjääri teenindusmaa piirile müra tõkkeks katendist vall (kõrgusega ca 3 m) ning säilitada müra tõkkeks rajatava katendist valli ja Metsatuka kinnistu hoonete vahelisele alale jääv kõrghaljastus.*

Tingimus nr 5: Materjali purustamine on lubatud 01.09-28.02. Erandkorras materjali purustamiseks kevad-suvel kehtivad järgmised tingimused:

- 5.1. Hoiduda materjali purustamisest väiketülli pesitsusperioodil 01.05–31.07, et vähendada valjust mürast tingitud häiringuid;
- 5.2. Materjali purustada vaid karjääri põhjaosas;
- 5.3. Tedre mängu kõrgajal (15.04-15.05) võib materjali purustada erandjuhul vahemikus kell 10-19;
- 5.4. Kaldapääsukeste pesadest purustada materjali vähemalt 50 meetri kaugusel;

Tulenevalt eraisik O.L. esitatud 04.01.2026 päringust (registreeritud KOTKAS-s 05.01.2026 nr DM-123453-47):

Purustamine on kõige häirivam tegevus ja piirang on ebamäärane.

Antud tingimus nr 5 tuleneb ReWild-i eksperthinnangust, mis omakorda seonduvalt müraga tugineb tööle "Kõrsa kruusamaardlas Kõrsa II liivakarjääris maavara kaevandamise keskkonnanaloo taotluse sisendanalüüs – müra modelleerimine" (Alkranel OÜ). Viimase kohaselt on purustamist ette näha 2–4 nädala jooksul aastas; maksimaalne helivõimsustase $L_{wA} = 110$ dB) tööpäeviti kell 7:00–17:00.

Keskkonnaamet korrigeerib tingimuse sõnastust lähtuvalt eraisiku päringust ning müra modelleerimise tööst, märkides, et punktis 5.3. on tekkinud vastuolu lubatud tööaja kellaaja suhtes. Lisaks lisab juurde punkti 5.5 ja 5.6.

Lõplik sõnastus: *Materjali purustamine on lubatud ajavahemikul 01.09–28.02. Muul ajal toimuva materjali purustamise puhul tuleb järgida järgmisi tingimusi:*

- 5.1. Hoiduda materjali purustamisest väiketülli pesitsusperioodil 01.05–31.07, et vähendada valjust mürast tingitud häiringuid;
- 5.2. Materjali purustada vaid karjääri põhjaosas;
- 5.3. Tedre mängu kõrgajal (15.04-15.05) võib materjali purustada erandjuhul vahemikus kell 10-17;
- 5.4. Kaldapääsukeste pesadest purustada materjali vähemalt 50 meetri kaugusel;
- 5.5. Muul ajal materjali purustamise puhul tuleb teavitada Keskkonnaametit;
- 5.6. Enne materjali purustamist teavitada lähimaid naabreid (Metsatuka kinnistu 80803:001:0506 ja Oja kinnistu 80803:001:0149).

Tingimus nr 12 ja 15:

12. Probleemide tekkimisel karjäärade kokku kaevandamise korral, võimaldab Kõrsa II karjääri omanik karjääri lääneküljel asuva maavara väljaveoks kasutada osaühingul Tee & Maa Kõrsa II territooriumi ja (või) väljaveoks rajatud väljaveo teed;

15. Kaevandamisel tuleb mäeeraldise välispiirile (sealhulgas Kõrsa kruusakarjääriga piirnevale suunale) jätta maapõuetoeks ja ala korrastamiseks vajalik nõlvatervik.

Kõrvaltingimused nr 12 ja 15 on omavahel vastusolus. 12 lubab kokku kaevandada, 15 kohustab nõlvaterviku jätma. Keskkonnaamet korrigeerib tingimuste sõnastus.

Lõplik sõnastus (12): Probleemide tekkimisel lääneküljel veekogu külje kaevandamisel, kuhu osaühingul Tee & Maa ei ole enam juurdepääsu, võimaldab Kõrsa II karjääri omanik karjääri lääneküljel asuva maavara väljaveoks kasutada osaühingul Tee & Maa Kõrsa II territooriumi ja (või) väljaveoks rajatud väljaveo teed.

Lõplik sõnastus (15): Kaevandamisel tuleb mäeeraldise välispiirile jätta maapõuetoeks ja ala korrastamiseks vajalik nõlvatervik.

3.4.2. Tegevuskoha kinnistu kuulub ettevõttele. Samas on loa andjal vajalik arvestada asjaoluga, et tegevuskohaks oleva kinnistu omandi- või kasutusõigus võib muutuda või lõppeda. Loa andjal on õigus tunnistada haldusakt, mis andmise ajal oli õiguspärane, isiku kahjuks edasiulatuvalt kehtetuks kui haldusorganil oleks olnud õigus jätta haldusakt hiljem muutunud faktiliste asjaolude tõttu või hiljem muudetud õigusnormi alusel välja andmata ja avalik huvi haldusakti kehtetuks tunnistamiseks kaalub üles isiku usalduse, et haldusakt jääb kehtima (HMS § 66 lg 2 p 2). Kuivõrd loa andjal on õigus jätta luba andmata kui puudub tegevuskohaks oleva kinnistu kasutusõigus, peab loa andja põhjendatuks jätta endale õiguse tunnistada käesoleva korraldusega antav luba nr KL-518772 kehtetuks, kui tegevuskoha kasutamise õiguslik alus lõpeb (HMS § 53 lg 1 p 4).

Tulenevalt eelnevast on põhjendatud määrata loa vormile KL-518772 juurde järgmine kõrvaltingimus:

16. Ettevõtte on kohustatud teavitama loa andjat käitise tegevuskoha kasutusõiguse lõppemisest (sh ülesütlemisest) või muutmisest viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 7 päeva jooksul pärast vastava muudatuse jõustumist või kasutusõiguse lõppemist. Kui tegevuskoha kasutusõigus lõpeb või muutub ning loa andjale ei ole esitatud uut tegevuskoha kasutusõigust tõendavat dokumenti, võib loa andja loa nr KL-518772 tunnistada kehtetuks.

3.4.3. Veeseaduse § 187 punkt 9 kohaselt peab omama veeluba kui juhitakse suublasse maavara kaevandamisel eemaldatavat vett. Taotletava mäeeraldise kõrval asuva Kõrsa kruusakarjäärist kruusa kaevandamise on välja kujunenud põhjaveetase 10,55 absoluutmeetrit (vee erikasutuse keskkonnaloaga nr L.VV/327883 on antud Osaühingule Tee & Maa 20.06.2016 keskkonnaameti korraldusega nr 1-3/16/1725, kehtivusega kuni 18.04.2031). Esitatud taotluse kohaselt ei

kõrvaldata Tori Agro OÜ Kõrsa II liivakarjäärist liiva kaevandamiseks täiendavalt vett suublasse. Kui peale Osaühingule Tee & Maa Kõrsa kruusakarjääri mahu ammendumist ja karjäärialala korrastamist on vajalik Kõrsa II liivakarjäärist maavara kaevandamiseks juhtida suublasse kaevandamisel eemaldatavat vett on vajalik taotleda eelnevalt keskkonnaloa nr KL-518772 täiendamist ja taotleda juurde veeluba (VeeS § 187 p 9).

Tulenevalt eelnevast on põhjendatud määrata loa vormile KL-518772 juurde järgmine kõrvaltingimus:

17. Kui keskkonnaloa taotlemise aegsed tingimused on muutunud ja liiva kaevandamisel juhitakse suublasse heitvett on vajalik taotleda keskkonnaloa muutmist ning veeloa lisamist.

Loale nr KL-518772 määratakse järgnevad kõrvaltingimused:

1. *Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7:00-17:00. Keelatud on maavara kaevandamine ja väljavedu öörahu ajal, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel;*

2. *Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;*

3. *Mürast tingitud häiringute vähendamiseks alustada kaevandustegevust elamutest võimalikult kaugelt ning liikuda nende suunas müra takistavas karjäärisüvendis;*

4. *Võimalike mürahäiringute vähendamiseks moodustada Metsatuka kinnistu (katastritunnus 57002:001:0290) suunale karjääri teenindusmaa piirile müra tõkkeks katendist vall (kõrgusega ca 3 m) ning säilitada müra tõkkeks rajatava katendist valli ja Metsatuka kinnistu hoonete vahelisele alale jääv kõrghaljastus;*

5. *Materjali purustamine on lubatud ajavahemikul 01.09–28.02. Muul ajal toimuva materjali purustamise puhul tuleb järgida järgmisi tingimusi:*

5.1. *Hoiduda materjali purustamisest väiketülli pesitsusperioodil 01.05–31.07, et vähendada valjust mürast tingitud häiringuid;*

5.2. *Materjali purustada vaid karjääri põhjaosas;*

5.3. *Tedre mängu kõrgajal (15.04–15.05) võib materjali purustada erandjuhul vahemikus kell 10–17;*

5.4. *Kaldapääsukeste pesadest purustada materjali vähemalt 50 meetri kaugusel;*

5.5. *Muul ajal materjali purustamise puhul tuleb teavitada Keskkonnaametit;*

5.6. *Enne materjali purustamist teavitada lähimaid naabreid (Metsatuka kinnistu 80803:001:0506 ja Oja kinnistu 80803:001:0149);*

6. *Kaldapääsukese pesitsuse ajal 01.05 kuni 30.08 tuleb kolooniast vähemalt 10 meetri raadiuses vältida kõiki nõlva varingut põhjustada võivaid tegevusi, sealhulgas raskete masinatega sõitmine, kaevandamine, tasandamine;*

7. *Väiketülli pesitsusperioodil 01.05–31.07 tuleb hoiduda aktiivsete tegevuste laiendamisest*

aladele, kus võib olla pesi;

8. Raie- ja raadamistööd planeerida perioodi 01.09–28.02;

9. Kui kaevandamistegevuse tõttu on karjääri lähipiirkonnas asuvatel majapidamistel vesi kinnistul kasutatavas kaevus kättesaamatu või selle kvaliteet rikutud, on kaevandamisloa omanikul kohustus tagada kinnistutel kvaliteetne joogivesi, vajadusel uue kaevu rajamisega;

10. Mäeeraldise ja raba serva vahele jätta vähemalt 50 meetrine puhverala;

11. Karjääri tegevusega seonduva õhusaaste leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5⁰ C, niisutada karjääriseseid teid ja platse. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta;

12. Probleemide tekkimisel lääneküljel veekogu külje kaevandamisel, kuhu osaühingul Tee & Maa ei ole enam juurdepääsu, võimaldab Kõrsa II karjääri omanik karjääri lääneküljel asuva maavara väljaveoks kasutada osaühingul Tee & Maa Kõrsa II territooriumi ja (või) väljaveoks rajatud väljaveo teed;

13. Kõrsa II liivakarjääri kaevandusprojektis käsitleda täpselt Kõrsa kruusakarjääriga ühise veeala kaevandamist ja väljaveo võimalusi;

14. Kõrsa-Niidaste tee kasutamise, korrastamise, hoolduse ja ohutuse tagamise tingimused sätestatakse kohaliku omavalitsusega (tee haldaja) enne karjäärist maavaravaru vedude toimumist. Teenindustee rajamisele eelneb asjakohase projekti teostus, mille raames arvestatakse tee aluse ala olustikuga (sh taristuga);

15. Kaevandamisel tuleb mäeeraldise välispiirile jätta maapõuetoeks ja ala korrastamiseks vajalik nõlvatervik;

16. Ettevõtte on kohustatud teavitama loa andjat käitise tegevuskoha kasutusõiguse lõppemisest (sh ülesütlemisest) või muutmisest viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 7 päeva jooksul pärast vastava muudatuse jõustumist või kasutusõiguse lõppemist. Kui tegevuskoha kasutusõigus lõpeb või muutub ning loa andjale ei ole esitatud uut tegevuskoha kasutusõigust tõendavat dokumenti, võib loa andja loa nr KL-518772 tunnistada kehtetuks;

17. Kui keskkonnaloa taotlemise aegsed tingimused on muutunud ja liiva kaevandamisel juhitakse suublasse heitvett on vajalik taotleda keskkonnaloa muutmist ning veeloa lisamist.

3.5. Ettepanekute ja arvamuste kaalumine

Loa taotluse avalikustamise käigus esitati arvamusi, küsimusi ja ettepanekuid mitmete menetlusosaliste poolt.

Tori Vallavalitsus esitas 20.03.2023 kirja (registreeritud KOTKAS-s 23.03.2023 nr DM-123453-7) keskkonnakaitseloa esmataotluse M-123453 menetluse kohta.

Juhiksin tähelepanu, et keskkonnakaitseloa esmataotluses M-123453 ei ole kolmandaks isikuks määratud Leppoja kinnistu (katastritunnus 80803:001:0503), kus kaevandamine aset leiaks, otsest piirinaabrit ehk Metsatuka kinnistu (katastritunnus 80803:001:0506) omanikku. Palun vaadata kolmandate isikute nimekiri ja seos karjääriga üle ning lisada eelnimetatud kinnistu omanik, kellele saata ka teavitused.

Keskkonnaamet lisas kolmandate isikute nimekirja Metsatuka kinnistu (katastritunnus

80803:001:0506) omaniku.

Eraisik O.L esitas 27.03.2023 kirja (registreeritud KOTKAS-s 04.04.2023 nr DM-123453-8) Kõrsa II karjääri keskkonnaloa taotluse menetluse kohta.

Soovin Kõrsa II liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotluse menetluse käigu osas teavitusi (sh otsuse eelnõu) saada. Kuna elan kavandatava karjääri läheduses soovin teada kas kavandatav kaevandamine mõjutab lähedalolevate talude kaevude vee taset, ja kui mõjutab siis kuidas see probleem lahendatakse kogu kaevandamiseloja kestel. Veel sooviks teada kuidas on tõkestatud kaevandamise käigus tekkiv tolmu ja müra.

Keskkonnaamet võttis soovi teadmiseks. Arvestades olemasoleva Kõrsa kruusakarjääri mõju piirkonna põhja- ja pinnaveele, ei ole Kõrsa II liivamaardla puhul mõju pinna- või põhjaveele eeldada (vett välja ei pumbata ning veetaset ei muudeta, see jääb Kõrsa kruusakarjääri veetaseme mõjualasse). Sellele tulemusele on jõudnud ka koostatud ekspertarvamus "Kõrsa II liivakarjääri hüdrogeoloogiliste tingimuste kirjeldus ja veerežiimi prognoos" (Maavarauuringud OÜ, eksperdid Katrin Erg, Mati Lelgus, 2023). Lisaks on määratud loale kõrvaltingimus nr 9. Samuti on kõrvaltingimused toodud müra ja tolmu tõkestamiseks (vt tingimust nr 1, 2, 3, 4, 5, 11).

OÜ Tee ja Maa esitas 03.04.2023 kirja (registreeritud KOTKAS-s 04.04.2023 nr DM-123453-9) küsimuste ja tähelepanekuga.

Taotletava Kõrsa II liivakarjääri mäeeraldiise läänekülge külgneb Kõrsa kruusakarjääri idaküljega, kus OÜ Tee & Maa kaevandab keskkonnaloa L.MK/327623 alusel. Kõrsa II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusmaterjalidest järeldub, et taotletava ja olemasoleva karjääri küljed kaevandatakse kokku ning alale moodustub ühine veekogu. Kõrsa kruusakarjääri idaküljel kaevandamist enam ei toimu, veekogu külg on korrastatud ja sinna puudub juurdepääs. Täiendavalt lisame, et antud külje kaevandamine ja korrastamine oli problemaatiline, sest esines savi ja moreeni, mis põhjustas seal külje ebastabiilsust ja erosiooni. Sellest lähtuvalt soovime selgitust, kuidas n.ö tehniliselt toimuks antud veekogu külje kaevandamine, kuhu meil ei ole enam juurdepääsu?

Lisaks kaevandamise keskkonnaloale omame ka vee erikasutuse luba L.VV/327883, et kaevandamise lihtsustamiseks alandada karjääri veetaset. Loast tulenevalt maksame karjäärist väljajuhitava vee eest keskkonnatasu. Kui Kõrsa II liivakarjääris hakatakse kaevandama, siis kuidas see mõjutab Kõrsa kruusakarjäärist väljajuhitava vee hulka sellisel juhul kui veekogud ei ole omavahel ühendatud ja sellisel juhul kui veekogud on omavahel ühendatud?

Juhime tähelepanu asjaolule, et Kõrsa kruusakarjääri eksploateerimise ajal on hinnatud veetaseme alandamise mõju Kõrsa rabale ja Keskkonnaamet on nendest hinnangutest ning ettevaatusprintsipi lähtudes seadnud kaevandamisloale täiendava tingimusena piirangu mitte lubada kaevandamist rabaservale lähemal kui 50 m. Täiendava karjääri lisandumisel (veekogu suurenemisel) on kohane nimetatud asjaoludega arvestada.

Keskkonnaamet edastas 20.04.2023 numbriga DM-123453-17 OÜ Tee ja Maa kirja arvamuse avaldamiseks Tori Agro OÜ-le.

Tori Agro OÜ vastas 08.05.2023 (registreeritud KOTKAS-s 09.05.2023 nr DM-123453-22).

Kui peaks tekkima probleeme karjääride kokku kaevandamise korral, võimaldab Kõrsa II karjääri omanik karjääri lääneküljel asuva maavara väljaveoks kasutada Kõrsa II territooriumi ja (või) väljaveoks rajatud väljaveo teed.

Kui peaks suurenema OÜ Tee & Maa karjäärist välja voolava veel hulk seoses Kõrsa II karjäärist maavara kaevamisega, siis taotletakse vee erikasutusluba. Vajadusel teostatakse vajalikud mõõdistamised. Kuna OÜ Tee & Maa karjäärist väljavoolava vee kogused on mitme aasta mõõtmistulemuste järgi teada, siis ei peaks tekkima probleemi väljajuhitava veehulga koguse mõõtmisel.

Eraisik A.V esitas 03.04.2023 kirja (registreeritud KOTKAS-s 04.04.2023 nr DM-123453-10) küsimuste ja ettepanekuga.

Selgusetuks jääb, mille alusel väidetakse (arvutused, modelleerimine, mõõtmised?), et ca 3 m kõrgused katendist vallid kindlustavad väljapool karjääri, s.o Metsatukinnistu piiril müra piirväärtuse mitteületamise ja miks ei ole hinnatud müra mõne halvema stsenaariumi puhul (nt purustus-sorteerimissõlm ja seda teenindav laadimismasin koos töötamas)? Seletuskirjas on nenditud, et ümbruskonnale kõige häirivamat müra tekitab katendi koorimine karjääri avamisel. Puudub selgitus meetmete kohta, kuidas selles etapis ehk enne katendivallide moodustamist tagatakse normikohane müratase elamumaa-alal.

Teen ettepaneku kaaluda põhjendatud võimalust Kõrsa II liivakarjääri mäeeraldise ja teenindusmaa rajamiseks mitte lähemale kui 100 m Metsatuka kinnistu elamule.

Vastus on toodud taotluse lisas 13 nr 1 all: *Vastava ettepanekuga arvestati. Samuti viidi läbi müra ja õhusaaste modelleerimised (mh koordineeris 2023. a Alkranel OÜ, õhusaastega tegeles Alkranel OÜ koostööpartner Marko Kaasik), mis ei näidanud kehtivate normide ületamisi (sh koosmõjus olemasoleva Kõrsa karjääriga). Lisaks analüüsiti Maavarauuringud OÜ poolt 2023. a veel ka kavandatava karjääri hüdrogeoloogilisi parameetreid ja anti veerežiimi prognoosid (sh koosmõjus olemasoleva Kõrsa karjääriga). Uue karjääri lisandumine ei mõjuta piirkonnas välja kujunenud veerežiimi negatiivselt.*

Eraisik R.L esitas 30.03.2023 kirja (registreeritud KOTKAS-s 04.04.2023 nr DM-123453-11) Kõrsa II liivakarjääri menetluse kohta.

Seoses Kõrsa II liivakarjääri rajamisega on tekkinud murekohti. Kuna minu kinnistu asub linnulennult umbes 500 m kaugusel, sellest väiksest vahemaast tingituna olen mures:

- 1) salvkaevu veetaseme pärast*
- 2) tolmu ja vibratsiooni suhtes*
- 3) müra suhtes*
- 4) minu kinnistu hinna langus*

- 5) Kassikakk elab minu kinnistul juba mõnda aega
- 6) Kõrsa II karjääri rajatav teenindustee kahjustab maaparandus дренаazi.
- 7) Kõrsa-Niidaste tee ei talu raskeveokite koormust. Hetkel 8T märk aastaringselt kehtiv. Osad teelõigud muutuvad ohtlikuks.

Vastus on toodud taotluse lisas 13 nr 2 all:

Maavarauuringud OÜ poolt teostati 2023. a kavandatava karjääri hüdrogeoloogiliste parameetrite analüüs ja anti veerežiimi prognoosid (sh koosmõjus olemasoleva Kõrsa karjääriga). Uue karjääri lisandumine ei mõjuta piirkonnas välja kujunenud veerežiimi negatiivselt, st puuduvad mõju eeldused ka salvkaevudele.

Tolmu levikut (mh koosmõjus olemasoleva Kõrsa karjääriga) analüüsiti Alkranel OÜ poolt koostöös koostööpartneriga Marko Kaasik. Töö raames ei tuvastatud õhusaaste normide ületamisi karjääride aladel, kus arvestati ka kaevandatud alade tolmuheitega, ega ka transpordikoridorides. Toetudes mh erinevate karjääride mõjude hindamise praktikale, siis on Alkranel OÜ poolt hinnatud, et vibratsioonist põhjustatud negatiivset mõju ei avaldu. Liivakarjääris ei toimu mh lõhkamistöid, mis võiks põhjustada vibratsiooni. Mäeeraldisel kasutatava karjääritehnika töötamisel või materjali väljaveol ei teki samuti sellisel määral vibratsiooni, mis võiks avaldada ebasoodsat mõju ümbritsevale keskkonnale / sotsiaalsele taristule.

Müra levikut (mh koosmõjus olemasoleva Kõrsa karjääriga) analüüsiti Alkranel OÜ poolt eraldi modelleerimisega. Mh ei tuvastatud ülenormatiivset müra taset ka karjääridega seotud väljaveokoridorides ehk teede ääres olevate elamute juures.

Punktide 1...3 vastuste koostoimes ei ole kavandataval tegevusel põhjuslikku seost kinnisvara väärtuse tulevaste kujunemise trendidega.

Punktis 3 nimetatud töö alusel visualiseeriti mh, et kõrgendatud müratasemed esinevad karjääride vahetus ümbruses, st puudub alus eeldada negatiivseid mõju eelduseid Teie poolt fikseeritud liigi elutingimustele.

Teenindustee rajamisele eelneb asjakohase projekti teostus, mille raames arvestatakse tee aluse ala olustikuga (sh taristuga). St süsteemide kahjustamise eeldusi ei saa seetõttu asjakohaseks pidada.

Kõrsa-Niidaste tee kasutamise, korrastamise, hoolduse ja ohutuse tagamise tingimused sätestatakse kohaliku omavalitsusega (tee haldaja), enne karjäärist maavaravaru vedude toimumist.

Eraisik O.L esitas 30.03.2023 kirja koos küsimustega (registreeritud KOTKAS-s 04.04.2023 nr DM-123453-12).

Kirjutan teile seoses Kõrsa II liivakarjääri kaevandmise keskkonnaloa menetlusse võtmisega.

Sooviks teada, kas karjääri rajamisega on arvestatud ka kaasnevate probleemidega:

- 1. Puudub selgus, kas karjääri rajamisega on negatiivne mõju ümberkaudsete talude kaevude(salvkaev) vee kvaliteedile ja kättesaadavusele kogu kaevandamise aja vältel. Oht on et kaevud jäävad tühjaks või vesi on joogikõlbmatu. Kes korvab tekitatud kahju?*
 - 2.Mida võetakse ette kaevetööde käigus tekkiva tolmu, müra ja õhusaastega?*
 - 3.Muret tekitab Oja kinnistuga piirnevale alale plaanitav karjääri viiv tee. Kuidas tõkestatakse sellel teelõigul tolmu ja müra. Eeldaks et karjääri viiv tee oleks vähemalt musta katte all.*
 - 4.Kuidas tagatakse Oja kinnistult ohutu väljasõit seoses liikluskoormuse suurenemisega?*
 - 5.Kõrsa-Niidaste tee seisukord. Tee ei kannata raskeveokeid ja on liiga kitsas et suurveokitest ohutult mööduda.*
 - 6.Kas on uuritud rajatava karjääri mõju siinsele loodusele (kõrval asuvale looduskaitse alusele rabale)?*
 - 7.Mil moel kompenseeritakse elukeskkonna muutused,seoses rajatava karjääriga (minu kinnisvara väärtus langeb)?*
- Olen seisukohal, et nii olulise otsuse tegemisel tuleks arvestada ka kohalike elanike arvamusega.*

Vastus on toodud taotluse lisas 13 nr 3 all:

Maavarauuringud OÜ poolt teostati 2023. a kavandatava karjääri hüdrogeoloogiliste parameetrite analüüs ja anti veerežiimi prognoosid (sh koosmõjus olemasoleva Kõrsa karjääriga). Uue karjääri lisandumine ei mõjuta piirkonnas välja kujunenud veerežiimi negatiivselt, st puuduvad mõju eeldused ka sh salvkaevudele. Samuti ei tuvastatud ohu eelduseid vee kvaliteedile. Töö raames fikseeriti mh indikaatorkaevude veekvaliteedid, mis võimaldavad vajadusel ka võrdlusanalüüside teostamist tulevikus.

Viidi läbi müra ja õhusaaste modelleerimised (mh koordineeris 2023. a Alkranel OÜ, õhusaastega tegeles Alkranel OÜ koostööpartner Marko Kaasik), mis ei näidanud kehtivate normide ületamisi (sh koosmõjus olemasoleva Kõrsa karjääriga).

Punkti 2 vastusega koostoimes – eraldi meetmeid rakendada ei ole vaja, kuivõrd ei fikseeritud normtasemete ületamisi.

Teenindustee rajamisele eelneb asjakohase projekti teostus ning Kõrsa-Niidaste tee kasutusele eelneb tee kasutamise, korrastamise, hoolduse ja ohutuse tagamise tingimuste sätestamine kohaliku omavalitsusega (tee haldaja), enne karjäärist maavaravaru vedude toimumist (tagamaks mh ohutust).

Kõrsa-Niidaste tee kasutamise, korrastamise, hoolduse ja ohutuse tagamise tingimused sätestatakse kohaliku omavalitsusega (tee haldaja), enne karjäärist maavaravaru vedude toimumist.

Vastava uuringu kohustuse (raba niidurüdi elupaigaks) on seadnud Keskkonnaamet karjääri kavandajale ning asjakohased andmed esitatakse Keskkonnaametile edasiste otsuste

langetamiseks. Uuringu sisendiks on mh juba mainitud 2023. a analüüsid (veerežiim, müra ja õhusaaste).

Toetudes juba esitatud infole, siis teadaolevalt ei ole kavandataval tegevusel põhjuslikku seost kinnisvara väärtuse tulevaste kujunemise trendidega.

Tori Vallavalitsus esitas 04.04.2023 kirjaga 5-1/1132 (registreeritud KOTKAS-s 11.04.2023 nr DM-123453-13) kohalike elanike allkirjastatud pöördumise. Pöördumises olid välja toodud mõned ebamugavuse põhjused: tolmu, müra, veetaseme võimalik muutus, Kõrsa-Niidaste tee seisukord.

Kõrsa II liivakarjääris kaevandamisega kaasneda võivaid keskkonnahäiringuid on pikemalt käsitletud käesoleva eelhinnangu punktides 3.1.5., 3.1.7. - 3.1.8., 3.2.3.-3.2.4. ja 3.3. ning siinkohal ei korrata. Eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel kavandab Keskkonnaamet keskkonnahäiringute leevendamiseks lisada antavale keskkonnaloale ka kõrvaltingimused (vt korralduse ptk 3.4).

Eraisik O.L esitas 05.04.2023 kirja (registreeritud KOTKAS-s 11.04.2023 nr DM-123453-14).

Soovin Kõrsa II liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotluse menetluse käigu osas teavitusi(sh otsuse eelnõu) saada. Kuna elan kavandatava karjääri läheduses soovin teada kas kavandatav kaevandamine mõjutab lähedalolevate talude kaevude vee taset, ja kui mõjutab siis kuidas see probleem lahendatakse kogu kaevandamiseloja kestel. Veel sooviks teada kuidas on tõkestatud kaevandamise käigus tekkiv tolmu ja müra.

Keskkonnaamet on eespool samasisulisele kirjale juba vastanud.

OÜ Tee ja Maa esitas 05.04.2023 kirja (registreeritud KOTKAS-s 11.04.2023 nr DM-123453-15).

OÜ Tee & Maa soovib Kõrsa II liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotluse menetluse kohta teavitusi.

Keskkonnaamet võttis teadmiseks.

Eraisik R.L esitas 05.04.2023 kirja (registreeritud KOTKAS-s 11.04.2023 nr DM-123453-16).

Soovin saada edasisi teavitusi menetluse käigust ja toimingutest, kuna asun plaanitava karjääri maa-ala kõrval krundil (Lilletai talu).

Keskkonnaamet võttis teadmiseks.

Tori Vallavalitsus esitas 03.05.2023 kirjaga nr 1-3/169 (registreeritud KOTKAS-s 04.05.2023 nr DM-123453-20) Tori Vallavolikogu 28.04.2023 otsuse nr 169, milles vallavolikogu nõustub Kõrsa II liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotlusega tingimusel, et

kaevandamisloa andmisel sätestatakse vajalikud meetmed käesolevas otsuses toodud häiringute leviku takistamiseks või leevendamiseks.

Keskkonnaamet edastas 08.05.2023 kirjaga DM-123453-21 menetlusosaliste kirjad (registreeritud vastavalt DM-123453-12, DM-123453-11, DM-123453-10, DM-123453-13) ettevõttele Tori Agro OÜ. Lisaks märkis Keskkonnaamet, et esitatud taotlusmaterjalide põhjal ei saa kindlalt väita, et kavandatav tegevus üksi või koosmõjus olemasoleva Kõrsa kruusakarjääri tegevusega ei põhjusta olulisi keskkonnahäiringuid. Tulenevalt eelnevast ning tuginedes KeHJS § 6¹ lõigetele 1 ja 2, palus Keskkonnaamet esitada Kõrsa II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse edasiseks menetlemiseks eksperthinnang, kus on käsitletud vastavaid teemasid: müra ja tolmu levik, mõju põhjavee režiimile, III kaitsekategooria liigi kaldapääsuke (*Riparia riparia*; keskkonnaregistri kood KLO9131619) ja väiketüll (*Charadrius dubius*; keskkonnaregistri kood KLO9131581) elupaigad, mõju Kõrsa raba vee režiimile ja seeläbi mõju niidurüdi elupaigale ja Kõrsa raba soolinnustikule, I kaitsekategooria liigi niidurüdi (*Calidris alpina schinzi*; keskkonnaregistri kood KLO3002720) püsielupaik. Keskkonnaamet palus esitada vastavasisuline eksperthinnang hiljemalt 05.06.2023. Ühtlasi palus vastata ka kirja lisas olevatele kodanike poolt välja toodud küsimustele.

Keskkonnaamet edastas 23.05.2023 kirjaga DM-123453-23 kohaliku omavalitsuse otsuse taotlejale arvamuse avaldamiseks.

Tori Agro OÜ esitas kahel korral taotluse vastamistähtaja pikendamiseks (registreeritud KOTKAS-s 14.06.2023 nr DM-123453-24 ja 23.11.2023 nr DM-123453-27).

Keskkonnaamet nõustus mõlemal korral tähtaja pikendamisega (registreeritud KOTKAS-s 06.07.2023 nr DM-123453-26 ja 27.12.2023 nr DM-123453-28).

Tori Agro OÜ saatis 30.01.2024 Keskkonnaametile lisateabe Kõrsa II liivakarjääri taotluse kohta.

Ettevõtte vastas 30.01.2024 Keskkonnaameti 08.05.2023 kirjale nr DM-123453-21 (registreeritud KOTKAS-s nr DM-123453-31, lisa 13). Lisas on toodud vastused menetlusosaliste kirjadele (DM-123453-10, DM-123453-11, DM-123453-12, DM-123453-13).

Keskkonnaamet palus 28.06.2024 kirjaga DM-123453-34 täiendada ekspertarvamust hiljemalt 12.07.2024 kuupäevaks.

Tori Agro OÜ esitas 10.07.2024 (registreeritud KOTKAS-s 18.07.2024 nr DM-123453-35) Keskkonnaametile taotluse.

Tori Agro OÜ on tellinud täiendavad sisenduuringud, et leida keskkonnaloa menetluses tõstatunud küsimustele (Keskkonnaamet 28.06.2024. a nr DM-123453-34) vastuseid. Sisenduuringutega tegelev ettevõtte ei jõua kahjus anda selgitusi keskkonnaameti poolt tekkinud lisaküsimustele 12.07.2024. a. Vastavate sisenduuringute koostajatelt laekunud teabe alusel on võimalik uuringud lõpetada ja dokumentatsioon vormistada hiljemalt 12.08.2024. a. Seega

palume vastuste andmise kuupäeva pikendada kuni 12.08.2024. a, ehk ühe kuu võrra.

Tori Agro OÜ esitas 12.08.2024 (registreeritud KOTKAS-s 13.08.2024 nr DM-123453-36) Keskkonnaametile ekspertarvamuse võimalikest mõjudest ja vajalikest meetmetest Kõrsa II liivakarjääris vältimaks niidurüdi, väiketüllu ja kaldapääsukese kahjustamist.

Keskkonnaamet jättis 04.08.2025 kirjaga DM-123453-43 „Kõrsa maardla Kõrsa II liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele T-KL/1016558-4 keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine“ keskkonnamõjude hindamise algatamata.

Eelhinnangu ptk-s 3.1.5. on käsitletud tegevusega kaasnevaid tegureid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirus ja lõhn ja ptk-s 3.2.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond.

Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada.

Loa ja korralduse eelnõudele esitati arvamusi, ettepanekuid ja küsimusi.

Maa- ja Ruumiamet saatis 23.12.2025 kirjaga nr 7-1/25/8903-5 vastuskirja (registreeritud KOTKAS-s 29.12.2025 nr DM-123453-45).

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu peatükis 3.4. on keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks määratud keskkonnaloale nr KL-518772 kõrvaltingimused, mis on kantud loale. Kõrvaltingimus nr 14 kohaselt: Teenindustee rajamisele eelneb asjakohase projekti teostus, mille raames arvestatakse tee aluse ala olustikuga (sh taristuga). Maa ja Ruumiameti maaparanduse osakond tõlgendab punkti 14 taotleja kohustusena teenindustee projekteerimisel ja rajamisel arvestada dreenaazkuivendusega Kõrsa maaparandusehitisel ja tagada maaparandusehitise jätkuv toimimine.

Lähtuvalt eeltoodust puuduvad Maa- ja Ruumiametil märkused või ettepanekud Kõrsa II liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-518772 väljastamise korralduse ja keskkonnaloa KL-518772 eelnõude osas.

Tori Vallavalitsus esitas 23.12.2025 kirjaga nr 2-3/793 arvamuse 23.12.2025 korraldusega nr 793 (registreeritud KOTKAS-s 29.12.2025 nr DM-123453-46).

Määratud kõrvaltingimustest nähtub, et nende seadmisel on Tori Vallavolikogu 28.04.2023 otsuses nr 169 tooduga arvestatud, kuid peame vajalikuks siinkohal välja tuua eelnimetatud otsusest asjaolu, et lisaks mäeeraldise piirile müra tõkkeks katendist valli rajamisele on oluline ka karjääri ning elamu ja teiste tundlike objektide vahel olemasoleva kõrghaljastuse säilitamine. Kõrghaljastuse säilitamine on vajalik tolmu leviku piiramiseks Metsatuka kinnistu (katastritunnus 57002:001:0290) suhtes.

Tori Vallavalitsus nõustub Kõrsa maardla Kõrsa II liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-518772

andmise korralduse ja loa eelnõudega tingimuse, et loa kõrvaltingimust nr 4 täiendatakse müra tõkkeks rajatava katendist valli ja Metsatuka kinnistu (katastritunnus 57002:001:0290) hoonete vahelisele alale jääva kõrghaljastuse säilitamise kohustusega.

Keskkonnaamet nõustus täiendusega ja muutis tingimuse nr 4 sõnastust järgnevalt:

4. Võimalike mürahäiringute vähendamiseks moodustada Metsatuka kinnistu (katastritunnus 57002:001:0290) suunale karjääri teenindusmaa piirile müra tõkkeks katendist vall (kõrgusega ca 3 m). Oluline on karjääri ja elamu ning teiste tundlike objektide vahel olemasoleva kõrghaljastuse säilitamine. Kõrghaljastuse säilitamine on vajalik tolmu leviku piiramiseks Metsatuka kinnistu (katastritunnus 57002:001:0290) suhtes.

Eraisik O.L. esitas 04.01.2026 päringu Kõrsa maardla Kõrsa II liivakarjääri keskkonnavalda andmise menetluses (registreeritud KOTKAS-s 05.01.2026 nr DM-123453-47).

Kirjutatule seoses Kõrsa maardla Kõrsa II liivakarjääri keskkonnavalda nr KL-518772 eelnõu menetlemisega. Eelnõu kõrvaltingimuste punktid 1 ja 5 vajavad täpsustamist.

1. Maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7:00-17:00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada öörahu ajal, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel.

Küsimus väljaveo kohta: Kaevandamine ja väljavedu on eri tegevused. Praegune tekst on väljaveo kellaegade osas ebaselge. Kas väljavedu on ka lubatud üksnes esmaspäevast reedeni 7:00-17:00? Praegune tõlgendus lubab raskeveokitega väljavedu ka 17:00-23:00 ja 6:00-7:00 (öörahu tavaliselt 23:00-6:00).

Keskkonnaamet täpsustas kõrvaltingimuse nr 1 sõnastust järgnevalt:

1. Maavara kaevandamine ja väljavedu on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7:00-17:00. Keelatud on maavara kaevandamine ja väljavedu öörahu ajal, nädalavahetustel ja riiklikel pühadel.

Kõrvaltingimus nr 5 - Materjali purustamine on lubatud 01.09-28.02. Erandkorras materjali purustamiseks kevad-suvel kehtivad järgmised tingimused: punktid 5.1-5.4. Purustamine on kõige häirivam tegevus ja piirang on ebamäärane.

Küsimus: Kes otsustab ja väljastab erandkorras materjali purustamise loa ja kas on vaja Keskkonnaameti luba ja kas naabreid ka teavitatakse? Lisaküsimus: Kes teostab tööde järelvalvet ja kuhu pöörduda, kui ilmnevad probleemid (näiteks müra, tolmu)?

Probleemide ilmnemiste (näiteks müra, tolmu) korral tuleb teavitada Keskkonnaametit või loa omajat. Lähim elamu asub mäeeraldise piirist kaugemal kui 100 m (Metsatuka, KÜ 80803:001:0506). Teised hooned jäävad kaugemale kui 250-500 m.

Keskkonnaamet täpsustas kõrvaltingimuse nr 5 sõnastust ning lisas juurde punkti 5.5. ja 5.6. :

5. Materjali purustamine on lubatud ajavahemikul 01.09–28.02. Muul ajal toimuva materjali purustamise puhul tuleb järgida järgmisi tingimusi:

5.1. Hoiduda materjali purustamisest väiketülli pesitsusperioodil 01.05–31.07, et vähendada valjust müra tingitud häiringuid;

5.2. Materjali purustada vaid karjääri põhjaosas;

5.3. Tedre mängu kõrgajal (15.04–15.05) võib materjali purustada erandjuhul vahemikus kell 10–17;

5.4. Kaldapääsukeste pesadest purustada materjali vähemalt 50 meetri kaugusel;

5.5. Muul ajal materjali purustamise puhul tuleb teavitada Keskkonnaametit;

5.6. Enne materjali purustamist teavitada lähimaid naabreid (Metsatuka kinnistu 80803:001:0506 ja Oja kinnistu 80803:001:0149).

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "[Loa omaja meelepea](#)".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk

juhataja

maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnavaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Mäeeraldise läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Maigi Säinas
vanemspetsialist
maapõuebüroo